

PODSTĄPIĆ (29) *vb pf*

W inf -stąp- (11), -stęp- (6); -stąp- *ArtKanc* (4); -stęp- *RejPs, LubPs, Calep*; -stąp- : -stęp- *RejPos* (5:1), *RejZwierc* (2:2); *w pozostałych formach* -stąp-.

o prawdopodobnie jasne (tak w pod-).

inf podstąpić (11), podstępić (6). \diamond *fut 3 sg* podstąpi (1). \diamond *praet 3 sg m* podstąpił (7). \diamond *3 pl m pers* podstąpili (1). *subst n* postąpili (1). \diamond *con 3 sg m by* podstąpił (1). \diamond *3 pl m pers by* podstąpili (1). \diamond **[part praet act podstąpiwszy.]**

Sł stp, Cn brak, Linde XVI (cztery z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. *Doznać, wycierpieć [co]* (13) : *bo wżytki ty Kroleŧwá/ ktore iuz vpadek ŧwoy podŧtąpili/ wżytki thy znáki przed vpadkiem ŧwoim widziały LeszczRzecz A4v; ktoby nie chćiał tu docześnie/ then po ŧmierći muŧi wiecznie/ męki, y płáčz podŧtąpić. ArtKanc O4v, O5; Periclitor – Niebeŧpiecznoŧcz podŧtępicz, bicz wniebeŧpieczentwie. Calep 782a.*

a. *Podjć dobrowolnie jakiŧ trud, cierpienie* (9) : *CzechRozm 59v; Bo z niezmierney ŧwey miłóŧci/ podŧtąpił tu [Chryŧtus] cięźkóŧci rozliczne trudnoŧci ArtKanc B6v, C16v [2 r.], D12v, F4, G13v, I19v; [nátychmyaŧt przed potzátkiem boyu ktori myeli podŧtępic dla prawdy wyáry [...] fromotnye ŧye záprzeli PańskModlWyłóž Fv; AktaSynod I 109; PalladIsag A4].*

W charakterystycznych połączeniach: boj podstąpić, boleŧć, chudobę, cięźkóŧć (cięźkie koronowanie) (3), *głód, krzyź, niewyspanie, pracę, ŧmierć* (2), *trudnoŧć.*

Zwrot: »dobrowolnie podstąpić« (1): *Kryŧtus [...] miłuiąc ŧwe z vprzeymoŧci/ dobrowolnie ŧmierć podŧtąpił ArtKanc E3v.*

2. *Wyrzćdzić komuŧ coŧ złego [w tym: kogo]* (9) (10) : *LubPs L3; To dziŧ rozum podŧtąpić kto kogo może. RejZwierc B3, 191.*

podstąpić w czym (1): *racz miłóŧciwie [...] bronic nas [...] od pilnego ŧtarania ŧprzeciwnikow náŧtych tak duŧnych iako y ciełnych kthorzy ŧie ŧtaraia vŧtawicznie aby wczem podŧtąpili nas. RejPs 192v.*

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): *wŧytki ŧpráwy twoie ninacz ŧie inego nieŧćiągáią iedno áby mogł podŧtępic kto ŧie obaczyć niemoże. RejPs 78v.*

Zwrot: »tajemnie podstąpić« (1): *iŧz chytrze a tajemnie podŧtąpili nas iakoby iakie błędne RejPs 16.*

a. *Oszukać [w czym]* (4) :

Szeregi: »podstąpić a oszukać« [szyk 1:1] (2): *Widzimy iź bráth brátá radby w czym mogł podŧtąpił á ószukał RejZwierc 78, 191.*

»podejŧć a podstępic« (2): *wżędy á wżędy náŧádził ŧie ieden ná drugiego/ áby go w czym podeydź á podŧtępic mogł. RejZwierc 78, 190v.*

3. *Przyłapać kogoŧ na tym, że powiedział lub uczynił coŧ, czego nie powinien [kogo]* (6) : *Abowiem Pána chćieli podŧtąpić/ á łami wielekroć thu złamáli ŧwięto ŧwoie RejPos 227v, 53, 227v.*

podstąpić w czym (2): *RejPos 209v cf »podstąpić a podchwycić«, 225v cf »podstępic a ułówić«.*

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): *Paná chczą podŧtąpić/ iefliže co będyze robił ábo pracował/ [...] á iefli zgwałći ŧobotę. RejPos 227.*

Szeregi: »podstąpić a podchwycić« (1): *wneth iał kuŧić y Pána Bogá ŧwego y bliźniego ŧwoiego/ [...] á chćiał go podŧtąpić á podchwycić w iákich omyłkach iego. RejPos 209v.*

»podstępnie a ułowić« (1): w czym go oni podstępnie a włócić chcieli/ tym się łami włóć *RejPos* 225v.

4. [*Zająć nielegalnie czyjeś terytorium [kogo w czym]*]: Lecz nie dziw, że tak hojnie nie swoje dawali ci królowie francuscy, nacudze wstąpiwszy, Nie słusznie wschodnich panów w państwie podstąpiwszy. *Apolog* 16.]

Synonimy: 2.a. *nawilić, okłamać, omylić, oszukać, oszydzić, oszwabić, podejść, zdradzić, zmylić, zwieść*; 3. *podchwycić, ułowić*; 4. *podejść*.

Formacje współrdzenne cf STĄPIĆ.

Cf **PODSTĄPIENIE**

KW, MM